

За результатами вищезазначеного можна стверджувати, що діяльність аграрних підприємств повністю пронизана різноманітними ризиками, які потребують не лише їх контролю та оцінювання, а бажано завчасного виявлення та упередження або мінімізації їх негативного впливу задля зниження рівня несприятливого впливу. В той же час, необхідно також розуміти, що функціонування та ведення бізнесу в умовах ризиків та прийняття господарських рішень, пов'язаних з ризиком, передбачає потенційну можливість одержання додаткових доходів аграрним підприємством.

Література

1. Олійник О., Скоромна О., Горох О., Міщенко В., Євдокимова М. Новий підхід до ризику оцінка певної сільськогосподарської продукції. *Економіка сільського господарства та ресурсів*. 2021. № 7(1). С. 44-57.

2. Кобилянська О. М. Ризик як економічна категорія та його особливості в аграрному виробництві. *Економіка АПК*. 2008. № 1. С. 140-145.

3. Про затвердження Прогнозної програми економічного і соціального розвитку України на 2022-2024 роки. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 21.05.2024).

Саратов О. В., здобувач
Науковий керівник: **Будякова О. Ю.**,
к.е.н., доцент, доцент кафедри смарт-економіки,
Київський національний університет технологій та дизайну,
м. Київ, Україна

КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ SMART, СТАЛОГО ТА ІНКЛЮЗИВНОГО РОЗВИТКУ

Стратегія розвитку Європейського Союзу, відома як «ЄВРОПА 2020» [1], закликає до створення інклюзивної, сталої та інтелектуальної (smart) економіки. Стратегія, яка передбачає підвищення рівня зайнятості, виділення 3% ВВП на

дослідження та інновації, скорочення викидів парникових газів на 20%, збільшення частки відновлюваних джерел енергії до 20%, підвищення рівня освіти та зниження рівня бідності на 25%, передбачає нові підходи до управління соціально-економічними системами.

У Стратегії «ЄВРОПА 2020» зазначено, що основними цілями ініціативи є підтримка розвитку ЄС шляхом сталого, інклюзивного та розумного зростання, і вони представляють пріоритети ЄС у сферах зайнятості, науки, навколишнього середовища та соціальної справедливості [1].

Інклюзивне зростання означає розширення прав і можливостей людей через високий рівень зайнятості, інвестиції в розвиток навичок, боротьбу з бідністю та модернізацію ринків праці, навчання та системи соціального захисту, щоб допомогти людям передбачати зміни і згуртувати суспільство [2].

Європейська Комісія щорічно відстежує ситуацію на основі набору показників, що показують загальний прогрес у досягненні мети smart, зеленої та інклюзивної економіки з високим рівнем зайнятості, продуктивності та соціальної згуртованості.

Основні аспекти Стратегії smart, сталого та інклюзивного розвитку подано в табл. 1 [1].

Метою smart, сталого та інклюзивного розвитку є розвиток економіки, заснованої на знаннях та інноваціях, сприяння створенню більш ефективної, екологічно чистої та конкурентоспроможної економіки, а також сприяння розвитку економіки з високим рівнем зайнятості, що забезпечує економічну, соціальну та територіальну згуртованість. Політика визначає стратегії, спрямовані на: (i) підвищення рівня зайнятості, (ii) покращення умов для інвестицій приватного сектору в наукові дослідження та розробки, (iii) скорочення викидів парникових газів, збільшення частки відновлюваних джерел енергії та підвищення енергоефективності, (iv) покращення освіти та (v) скорочення бідності [1].

Стратегія smart, сталого та інклюзивного розвитку

ЦІЛЬ ЗАГОЛОВКА		
<p>- Підвищити рівень зайнятості населення у віці 20-64 років з нинішніх 69% до щонайменше 75%.</p> <p>- Досягти цільового показника інвестування 3% ВВП у науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, зокрема, шляхом покращення умов для інвестицій у науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи з боку приватного сектору, а також розробити новий індикатор для відстеження інновацій.</p> <p>- Скоротити викиди парникових газів щонайменше на 20% порівняно з рівнем 1990 року або на 30% за наявності відповідних умов, збільшити частку відновлюваних джерел енергії у кінцевому енергоспоживанні до 20% та досягти підвищення енергоефективності на 20%.</p> <p>- Зменшити частку тих, хто рано залишає школу, до 10% з нинішніх 15% і збільшити частку населення у віці 30-34 років, що має вищу освіту, з 31% до щонайменше 40%.</p> <p>- Зменшити кількість європейців, які живуть за національною межею бідності, на 25%, що дозволить вивести з бідності 20 мільйонів людей.</p>		
SMART ЗРОСТАННЯ	СТАЛЕ ЗРОСТАННЯ	ІНКЛЮЗИВНЕ ЗРОСТАННЯ
<p><i>ІННОВАЦІЇ</i> Флагманська ініціатива ЄС «Інноваційний союз», спрямована на покращення рамок умов та доступу до фінансування досліджень та інновацій з метою зміцнення інноваційного ланцюга та підвищення рівня інвестицій в усьому Європейському Союзі.</p>	<p><i>КЛІМАТ, ЕНЕРГЕТИКА ТА МОБІЛЬНІСТЬ</i> Флагманська ініціатива ЄС «Ресурсоефективна Європа», покликана допомогти відокремити економічне зростання від використання ресурсів шляхом декарбонізації економіки, збільшення використання відновлюваних джерел, модернізації транспортного сектору та підвищення енергоефективності.</p>	<p><i>ЗАЙНЯТІСТЬ ТА НАВИЧКИ</i> Флагманська ініціатива ЄС «Порядок денний для нових навичок і робочих місць», спрямована на модернізацію ринків праці шляхом сприяння мобільності робочої сили та розвитку навичок протягом усього життєвого циклу з метою підвищення трудової активності та кращого узгодження попиту і пропозиції на робочу силу.</p>
<p><i>ОСВІТА</i> Флагманська ініціатива ЄС «Молодь в русі», спрямована на підвищення ефективності освітніх систем та посилення міжнародної привабливості європейської вищої освіти.</p>		
<p><i>ЦИФРОВЕ СУСПІЛЬСТВО</i> Флагманська ініціатива ЄС «Цифровий порядок денний для Європи», покликана прискорити розгортання високошвидкісного інтернету та скористатися перевагами єдиного цифрового ринку для домогосподарств і компаній.</p>	<p><i>КОНКУРЕНТОСПРО- МОЖНІСТЬ</i> Флагманська ініціатива ЄС «Промислова політика для епохи глобалізації», спрямована на покращення бізнес-середовища, особливо для МСП, та підтримку розвитку потужної та стійкої промислової бази, здатної конкурувати на глобальному рівні.</p>	<p><i>БОРОТЬБА З БІДНІСТЮ</i> Флагманська ініціатива ЄС «Європейська платформа проти бідності», спрямована на забезпечення соціальної та територіальної згуртованості, щоб вигоди від зростання та робочих місць були загальними, а люди, які відчувають бідність та соціальну ізоляцію, мали змогу жити гідно та брати активну участь у житті суспільства.</p>

Політика та стратегії розумного, сталого та інклюзивного зростання совекторні з політикою та стратегіями біоекономіки [2].

Біоекономіка – це нова економічна парадигма та один із інструментів і механізмів вирішення глобальних проблем сталого розвитку [3].

Біоекономіка, яка створює нові робочі місця, забезпечуючи зайнятість, сприяє зростанню доданої вартості та перерозподілу доходів, що допомагає в боротьбі з бідністю, передбачає інвестиції в освіту та розвиток навичок, нові моделі, незалежні від невідновлених викопних ресурсів, що пом'якшує наслідки зміни клімату, координується з цілями Стратегії smart, сталого та інклюзивного розвитку, створює нові підходи до управління соціально-економічними системами.

Література

1. COM(2010) 2020. EUROPE 2020. A strategy for smart, sustainable and inclusive growth.

2. Будякова О. Ю. Біоекономіка як вектор інклюзивного економічного розвитку в формуванні людського капіталу. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. Вип. 9(09). С. 68-77. URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/274> DOI: 10.32782/dees.9-12

3. Олешко А. А., Будякова О. Ю. Європейські знання для сталої біоекономіки в Україні : навч. посіб. Київ: КНУТД, 2024. 156 с.

Співак В. О., *здобувач*
Науковий керівник: **Акименко О. Ю.**,
д.е.н., доцент, професор кафедри
економіки, обліку і оподаткування,
Національний університет «Чернігівська політехніка»,
м. Чернігів, Україна

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Повномасштабна агресія росії проти України завдала жахливої шкоди системі охорони здоров'я країни: понад 1500 закладів охорони здоров'я